

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Т. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXI. № 9-10 (травень) 2014

Прочитайте:

- ❖ Україна і імперія
- ❖ Негостина – 200-річчя Тараса Шевченка
- ❖ До 65-річчя української культурної діяльності в Негостині
- ❖ Вшанування ветеранів в Русь-Полянці
- ❖ Краса та сила народної пісні
- ❖ Повір'я українців про дерева
- ❖ Вознесіння Господа Нашого Ісуса Христа
- ❖ Свято П'ятдесятниці – день Святої Тройці
- ❖ Дитячі сторінки

Білі лілеї

*«Ой хто ж так ніжно їх лілями назвав,
Немов признався у коханні?
Якби ж я знав, коли зривав,
Що людям тих квіток не стане...
Якби ж я знав, коли зривав,
Що ті квітки для нас останні!»*

Степан Литвин

Квітнева баба

Ніч. На кожній вулиці вогонь.

Ні, то не село горить. То «квітнева баба» прийшла до Готлоба, щоб випити доброї горілки, поїсти тістечок, побачити танці, почути жарти і пісні.

Такий звичай – свято відбувається кожного року останньої неділі квітня в цьому банатському селі. До свята люди підготовляються кілька днів. Чоловіки купують доброї горілки, вина, а жінки печуть тістечка. Бабу потрібно добре пригостити і задовольнити, бо вона дає людям рясний урожай.

На нашій вулиці сім українських родин, три румунські і дві німецькі. Парубки, діти і дівчата несуть до вогню різні горючі матеріали. Чим буде сильніший вогонь, тим і врожай буде багатий. Вночі запалюється вогонь, сім'ї сходяться біля нього. На нашій вулиці забавою керує найстарший чоловік, українець Микола, 70 років. Він кожного вітає і приказує по-українськи: – З Богом.

В свою порожню пляшку наливає він кожного трішки горілки і кропить вогонь, щоб пригостити квітневу бабу, яка сидить в ньому. Жінки кидають по тістечку.

Від горілки полум'я підноситься вгору. Значить, баба задоволена. Люди беруться за руки і кружляють навколо вогню три рази. Це танець бабі. Дальше люди частують одні одних, жартують, сміються. На кожній вулиці великі вогні, чути сміхи і вигуки дітей.

Починаються жарти.

– Ану, Миколо, збреші і ти дещо!

– Ні, Іване. Я не брешу, я правду лиш говорю.

– Ну, кажи свою правду.

Зустрілися два українці, Микола і Іван, діляться кожний своїм «горем».

– Знав би ти, яку я маю клятву жінку!

– Дихати не дає! – говорить Іван.

– Це ще не горе. Моя, тільки-но я на поріг, зараз кричить: – Ану дихни! – скаржиться Микола.

Веселий сміх.

Ану, ще одне від брехачів:

– У нас така спека, що у мухи крила обгоряють, – говорить перший брехач.

– То нічого. У нас у спеку курям дають морозива, аби не несли варені яйця, – каже другий брехач.

Знову сміх.

Пізніше співають пісні.

І ми, сім українських родин, заспівали дві пісні: «Сину, качки летять» і «Заповіт» Шевченка. Передаю слова першої пісні.

*На світанку мати
Колыхала сина.*

*У піснях, бажала
Швидше підростать.*

– Глянь, моя дитино,

Через Україну,

Через нашу хату

Вже качки летять.

На світанку сину –

Нашептала мати:

– Під Чумацьким шляхом

Чумаченьки сплять.

Виростаї, дитино,

Через Україну,

Через нашу хату

Вже качки летять.

На світанку сина

Важко не діждати,

А ще важче вночі

Очі видивлять.

– Не блукаї, дитино,

Через Україну,

Через нашу хату

Вже качки летять.

На світанку, сину,

Буду наслухати,

Коли в небі сивім

Крила зашумлять.

Прилітай, дитино,

Через Україну,

Через нашу хату

Вже качки летять.

Дальше співаємо «Заповіт» Шевченка. Коротко переказую сусідам зміст пісні і біографію поета. Так сім українських родин на одній з вулиць Готлоба відзначили 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка і згадали «Незлим тихим словом» пророка українського народу. Над ранком гаситься вогонь і квітнева баба йде на відпочинок.

Гарно живеться між добрими і веселими сусідами.

Микола КОРНИЩАН

Примарія села Готлоб, Тімішського повіту

Одоті Корнищан = 60

Одотя Корнищан, голова сурівської організації в банатському селі Готлоб, народилася 28 травня 1954 р. в українському селі Кричунів, що на Мараморощині в українській сім'ї. Батьки були з Великого Бичкова, що на Закарпатті. Під час літніх канікул більший час жила на Україні. Ще під час шкільних років на Україні навчилася багато українських пісень. Вийшла заміж за Миколу Корнищана з Луга над Тисою і жила в Лузі.

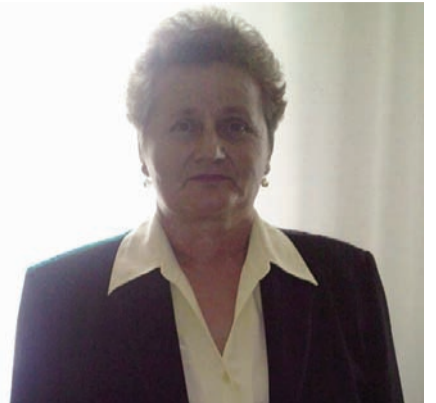
Тому 14 років сім'я Корнищанів перейшла жити в Банати в повіт Тіміш. Народила Одотя трьох синів. В повіті Тіміш разом з чоловіком почали ходити різними міщевостями і шукати українців. Так знайшли і записали в десятих міщевостях українців, де були засновані сурівські організації.

Ці міщевості є: Джелу, Варіаш, Дудешти Векі, Синіколау Марє, Чинад, Теремія Марє, Томнатик, Ловрін, Шандра, Готлоб. В цій зоні живуть багато українців, і таким чином, число українців в повіті Тіміш збільшилося.

Заснували українську православну церкву в місті Синіколау Марє. Отримали місце від примарії, для будівництва церкви.

Освятив місце протоієрей Іван Піцура. Він назвав сім'ю Корнищанів «герої Банату».

Дальше Одотю Корнищан

цікавила культурна діяльність. Заснувала зведений хор Дудешти Векі-Синіколау Марє, який налічував 32 особи. Заснувала хор в комуні Варіаш. Разом з чоловіком організували українські фестивалі в місті Синіколау Марє, Дудешти Векі, Варіаші і Готлобі. Живе в Готлобі, де існує ансамбль «Смерічка», вокальна група пісні і танцю.

Знаменита група танцюристів була запрошена до Одоргею Секуєск, Суліни (повіт Тульча). Була запрошена і танцювала в різних міщевостях Угорщини і Сербії. Всюди Одотя співала соло, і так пан Степан Бучута, голова СУРу назвав її: «Це наша співачка Банату».

Всі українці комуни Готлоб бажать Одоті Корнищан багато здоров'я, щастя, сили завершити все задумане, щасливих днів разом з сім'єю, з друзями.

«КОБЗАР»

Прочитавши сурівські публікації за місяць березень та побачивши скільки там матеріалів про Тараса Шевченка, я повернувся назад на майже шість десятиліть.

Куди я повернувся? В школу – чотирирічку села Марицейка. Чому я це нагадав? Просто тому, що в ті часи в школі була маленька бібліотека, де я вперше позичив і прочитав «Кобзар». Завідувала тією школою та бібліотекою моя учителька (нині покійна, хай їй буде земля пером і пухом) Аристіка Василюк. А нині? Вже четвертий рік тут не звучать дзвінки та срібні голоси учнів!

Школу закрили!

А ще дуже добре пам'ятаю як я, будучи учнем VI-го класу, на цей раз в семирічці села Велика Марицея, на сцені дому культури продекламував «Мені тринадцяти минало...»

Сьогодні? Тільки тишина! Було колись, а тепер зємо їх бувальщинами!

Микола КУРИЛЮК

Істинно кажу вам, що ця бідна вдова
кинула більш від усіх.

(Лука 21-3)

Коли мати народжує дитя, вона переконана, що ніхто чогось подібного ще не зробив.

Закони людські постійно змінюються, тільки один залишається вічним, бо є божественним – вміння матері жертвувати собою задля життя і щастя своєї дитини. Англічанин В. Текерей висловив цю істину такими словами: «Мати – це ім'я Бога на устах і в серцях маленьких дітей».

Втіливши свою мудрість та любов і в людину, Бог рішив подарувати людству лоном Діви-Марії і силу, спроможну забезпечувати постійно гармонію в людському світі між мудрістю та любов'ю, силу звану: « Це син Мій улюблений, що Його Я вполював! (Мт. 3-13,17)» – Син-Правди.

Правду Всевишній відкриває першолюдям через пізнання добра і зла, а першим уроком було те, що добро треба чинити тільки за допомогою мудрості, любові та жертви (потом чола).

В дохристиянських віруваннях змія була символом мудрості, мужської сили запліднення, охоронцем вагітності та сім'ї. Як залишок, мабуть, такого вірування вона живе на біблійному дереві мудрості, тобто пізнання добра і зла, і відкрила першолюдям правду їхнього буття: «Ні, напевно не помрете! Бо знає Бог, що коли скуштуєте його, то відкриються у вас очі, і ви станете, як Бог, що знає добро і зло.» (Буття, 3-4,5). Значить – **мудрість** забезпечує людині божественність, тобто вічність. Бог є Першоджерелом мудрості та любові. Він своєю мудрістю сотворив світ для добра: «І побачив Бог, що воно добре!» (Буття,1), а з любові подарував людству єдиного свого Сина – Правду, щоб мудрість шляхом правди ставала доступною людському світу і творила гармонію як внутрі людини, так і зовні її. Коли людина йде шляхом «святої правдоньки», – як часто говорив Шевченко, – то сягає божественної мудрості і любові, створюючи собі можливість повернути Едемський сад, тобто внутрішню і зовнішню гармонію. В цьому полягає велика сила мудрості та любові, поєднаних правдою. Цю істину святе Письмо зазначає словами «Що людям неможливо, то в Бога (тобто у Верховній Мудрості) можливо!», а народ – прислів'ям: «В любові все можливе!»

Після глибокого читання Святого Письма Шевченко став переконаним, що дорогою правди, любові і жертви, подібно Марії-Богородиці та Ісусу Христу, український народ поверне собі втрачений рай.

Іван Франко сказав, що поема «Марія» це «вершина» шевченківського образу жінки-матері. Сьогодні можна твердити, що це «вершина» і образу матері-України та українського народу, найяскравіше зображення його подвижницької дороги до справжньої волі.

Епіграфом до поеми Шевченко поставив слова із акафісту Пресвятії Богородиці, Ікос 10 – «Радуйся, ти бо обновила оці зачаття в стиді», зі святою надією, що своїм словотворінням обновила дорогу-долю рідного народу, обновила тих, котрі стидними вчинками запродали своїх синів, а сини, подібно Ісусу, болісно відчувають терновий вінець і терплять огненні удари римського солдата Терціуса...

Прологом до поеми є глибока мольба крізь

* Лепта – дрібна монета на давньому Близькому Сході.

Подати останню лепту означає тут подати все!

Тарас Шевченко: поема «МАРІЯ» - остання лепта рідному народу (I)

плач і ридання поета, в якій він надіється на дві сили: по-перше, надіється на рідний край/ народ: «Все упованіє моє/ На тебе, мій пресвітлий раю», а по-друге, – на силу, котру називає «Свята сила всіх святих,/ Пренепорочная, благая!», тобто на милосердіє святої Марії Богородиці, котру благає, щоб подала для «Отих окрадених, сліпих/ Невольників» силу її «мученика сина,/ Щоб хрест-кайдани донесли/ До самого, самого краю», щоб, нарешті, послала їм «благий кінець».

Неможливо не зауважити, що з самого початку і до самого кінця у підтексті поеми Шевченко вказує дорогу-долю Марії яко взірцем для дороги-долі України, а силу слова-правди Ісуса Христа бажає яко взірцем для власного слова, котрого дарує як «останню лепту» своєму народу. Сила, на яку надіється поет, впливає тільки із правди історії України та віри в правду, тільки такий шлях прозріє «сліпих невольників» і не зупинить їх на півдорозі, а доведе до переможного кінця.

В заміну помочі, і тільки якщо «процвітуть убогі села», поет обіцяє «воспіти» «святу доленьку» Марії-Богородиці «псалмом і тихим, і веселим». Але тому що вірить у святу правдоньку, поет-пророк спішить складати поемупсалом Пречистій, бо хоче вказати алегорично, крізь «плач, і скорб», своїй «убогій» Україні путь виходу із неволі. Це його «остання лепта», найцінніший скарб його творчого багатства, це остання відповідь на його болюче запитання: «Доле, де ти? Доле, де ти?» Він завжди вважав, що його доля, частково, це доля України.

У 1859 році Шевченко знаходився примусово у Петербурзі – після щасливої подорожі по Україні – і спокутував відчуття, що більше не побачить неньку Україну, отой «пресвітлий рай», що він ступив вже на голгофську дорогу. Він був упевнений, що український народ, як народ сильного відтворюючого потенціалу, мусить йти тільки шляхом правди і любові, йти **до кінця**, а це тернистий шлях, це шлях тяжких жертвувань і його **треба пройти!**

Скупі інформації про життєвий шлях Марії-Богородиці дозволяють Шевченку відтворити його оригінально – не відхиляючись від біблійних даних і додаючи легкопомітних українських забавлень, головню тих, що стосуються весільних обрядів або різних історичних чи побутових деталей, а твір охоронити від цензури.

В поемі Марія починає життєвий шлях «в наймичках» у домі «У Йосипа, у тесляра/ Чи бондаря того святого» і скоро «рожевим квітом розцвіла». Вона виросла «В убогій і чужій хатині,/ В святому тихому раю», зображення, що обов'язково нагадує отчу хатину поета. Слухняна, роботяща і талановита, Марія не може не прислухуватись до своєї природи, не задумуватись над власною долею, не звертатись до тих божественних сил, що окреслюють за народними віруваннями життєвий шлях: «Тіверіадо! Широ-

кий царю озерам!/ Скажи мені, моя порадо!/ Якая доля вийде нам/ З старим Йосифом? О доле!/ І похилилась, мов тополя/ Од вітру хилиться в яру». Мотив тополі із поданого порівняння, що виражає драму самотності та схилення перед противним буревієм життя, притаманний шевченковій творчості і відповідає певній українській тодішній дійсності.

Марія погоджується стати Йосифу «за дитину» та підпорою його старих плечей.

Наступна частина життєвого епосу Марії рине в одну із найтаємніших внутрішніх змін в дівочому естві – поява/зародження почуття любові і материнства. Це нова, незнана глибина і широчінь її душі, перед котрою вона поступає, звичайно, природно, за міфічним ритуалом таємного преображення:

«А з добрих молодих плечей/ Хітон полатаний додолу/ Тихенько зсунувся. Ніколи/ Такої божої краси/ Ніхто не узрить.../ І зникла в темному гаю.» Тайну любові/материнства ніхто не визначив конкретно, остаточно, бо це божественна тайна. Перед таким дивом можна вступити в екстаз, а Шевченко висловлює це риторичними покличами та запитаннями, в яких епітети і метафори сугерують зародження правдивої любові/ материнства в чистому тілі і в чистій душі, де огонь та вода, як головні складові Всесвіту, відіграють очищуючу роль, як це бачимо у весільних, і не тільки, обрядах:

«О світе наш незаходимий!/ О ти, пречистая в женах!/ Благоуханний сельний крине!/ В яких гаях? В яких ярах,/ В яких незнаємих вертепах/ Ти заховаєшся від спеки/ Огнепалимої тії,/ Що серце без огню розтопить/ І без води прорве, потопить/ Святії думоньки твої?! Де ти сховаєшся?» Наступне слово є і відповіддю: «Нігде!» В любові до правди Марія стане матір'ю, вона її (Правду) народить, але в світі неправди її любов стане «огонь той лютий, негасимий.../ Огонь пекельний!», бо вона піде слідом Сина-Правди і поет-пророк вбачає її пекельний земний шлях: «Тобі вже зазирає в очі/ Твоє грядущее.» Вихована у вірі правди, Марія виконує своє божественне призначення, і тому Шевченко продовжує рядками «Заквітчай голову дівочу/ Лілеями та тим ряним/ Червоним маком», в яких мотив червоного маку умовляє долю її будучої дитини; згідно з давніми віруваннями, існував звичай завітчати голову червоним маком дівчатам, котрим помирили члени родини.

Мов наречена: «Увечері, мов зоря тая,/ Марія з гаю виходжає/ Заквітчана». Тайна зародження любові/материнства здійснилась. Як на свого нареченого вона зиркає на Фавор-гору, яка «неначе з злата-серебра,/ Далеко, високо сіяє» і в кульмінаційному моменті досягнутого щастя «Підняла/ На той Фавор свої святіє/ Очиці кроткіє Марія/ Та й усміхнулась.» Використовуючи геніально біблійний мотив Преображення Ісуса Христа на горі-Фавор, Шевченко сугерує таємний-божественний момент «преображення» Діви-Марії в будучу Матір-Богородицю. Біблійна гора-Фавор – де Ісус Христос через прямиий зв'язок мольби до Бога-Отця «преображає» свій земний статус в своє божественне ество – в поемі українського поета стає міфічним зображенням божественної запліднюючої сили, яка творить святе диво зародження почуття любові/материнства в дівочому тілі-душі. Закінчується цей щасливий момент народною піснею, мабуть, і весільною, в якій бути у Божім раю означає бути матір'ю:

«Раю! Раю! Темний гаю!/ Чи я, молодая,/ Милий Боже, в твоїм раї/ Чи я погуляю,/ Нагуляюсь?»

(Закінчення в наступному номері газети)

Євсебій ФРАСИНЮК

Негостина – 200-річчя Тараса Шевченка

«До того часу, поки народи будуть воювати за свою національну незалежність і демократичні права, вірші Шевченка читатимуться різними мовами».

(Назим Хікмет – турецький поет)

І негостинці вшанували 200-і роковини з дня народження Шевченка саме 9-го березня, саме панахидою в місцевій церкві «Святого Димитрія», саме покладанням квітів до підніжжя погруддя Шевченка, спорудженого в Негостині на почесному місці перед домом культури імені Івана Франка.

Віруючі села, разом із почесними гостями, в особах Генерального Консула України в м. Сучаві, Його Ексцеленції п. Василя Боєчка та його дружини Надії Боєчко, брали участь у святій літургії, яка закінчилася панахидою за упокоєння душ усопших в бозі Тараса та його родини. Отець Данієль Петрашук перед святим олтарем сказав такі щирі слова: «Вельмиповажний пане Генеральний Консул, від щирої душі негостинців та моєї особисто хочу Вам подякувати за постійну присутність та залучення до культурних заходів, які розгортаються в Негостині і в яких церква є невід'ємною частиною. Надіюсь, що і надалі ця свята праця духовного і душевного виховання продовжуватиметься на благо наших побратимів.

Моя подяка звертається і до пана Борислава Петрашука, голови Сучавської філії СУРу, за те, що зумів так ефективно організувати це важливе відзначення Шевченкових родин, залучивши церкву і негостинських віруючих, якою знаком того, що Шевченко виявився в українській духовності із Божої ласки, виконав своє призначення, будучи глибоким віруючим. Хай буде земля йому пухом! Хай з Богом спочиває!

А для нас хай буде постійним прикладом боротьби за правду і волю, за братське єднання, і так як він піднявся із стану кріпака до висоти генія, так і кожен з нас хай прагне до найвищого духовного та душевного піднесення.

Запрошую Його Ексцеленцію, Генерального Консула, сказати кілька слів.

Василь Боєчко: Преподобний отче! Поважні віруючі! Дорогі українці! Випало нам, українцям із України і Румунії, і не тільки, святкувати двохсоті роковини з дня народження Тараса Шевченка в спеціальних умовах. Ви, українці Негостини і українці цілого світу, треба щоб знали, що українському народу знову треба приносити великі жертви, щоб мати свою державність. Як генеральний консул і як історик за фахом я добре знаю історію українського народу, яка доля припала україн-

ському народу протягом часу і яка вона є і по сьогодні. Це так, мабуть, від Бога дано, щоб ми весь час боролись щоб мати волю, а головне свою державу. Я думаю, що ті що роблять щось проти українського народу, то роблять і проти Божої волі, і я думаю, що Господь Бог недовго буде терпіти тих, хто робить це велике зло українському народу.

Я сподіваюсь, що Господь Бог почув Вашу з нами молитву у всіх церквах, і на Україні і в Румунії! І тому я хочу подякувати румунським державним авторитетам і румунському народові за щирі підтримку, солідарність і добросусідство.

Вам всім велике і щире дякую, а на завершення хочу сказати так: Може Господь Бог змилюється над нами і ми будемо мати і Україну, і свою вільну, щасливу долю! Дякую Вам!

Борислав Петрашук: – Преподобний отче! Дорогі побратими! Я скажу небагато слів, але від щирого серця; скажу, що ми разом з українським народом відчуваємо ті ж самі емоції і переживаємо не менше за тим, що діється зараз на Україні, але водночас, ми і святкуємо такий великий ювілей – 200-і роковини з дня народження Т. Г. Шевченка. Хочу наголосити на те, що в свій час Шевченко пробудив своїм словом дух українського народу і українці зрозуміли, що вони єдиний народ, єдина нація. Шевченко був початком національного відродження і своїм словом зумів це передати своєму народу як заповіт його щасливого майбутнього. Я зрозумів це, коли побував у Каневі, на могилі великого Кобзаря. Це було в місяці жовтні і щедра та неповторна краса того місця нам підказала, що Шевченко це найцінніший Божий дар України! Він народився в кріпацькій родині, але піднявся до такої духовної вершини, що і досі ніхто не сягнув її, а це, безсумнівно, Боже призначення.

Тому щиро запрошую всіх Вас до погруддя Тараса Шевченка, щоб разом поклонитись йому і покласти квіти до підніжжя пам'ятника, як найпочеснішому побратиму негостинців і всіх українців! Щиро Вам дякую!

*

І всі віруючі, вслід за священиком-парохом, генеральним консулом та головою сучавської

філії СУРу рушили паломницьким потоком із святого місця церкви до святого місця культури – погруддя Шевченка, де місцеві авторитети, на чолі з мером громади Василем Урсакі та заступником мера Іваном Федюком, дружно зустріли дорогих гостей та своїх земляків.

Пролунали гімни Румунії та України і здавалося, що слова і мелодійні хвилі лунають якимось глибоким історичним звучанням. Мер звернувся до святкового зібрання такими словами.

В. Урсакі: – Святкування генія українського духу Тараса Шевченка в Негостині стало вже традиційним заходом піднесення духу та культурного розмаю української громадськості села Негостини і не тільки. Погруддя Шевченка в Негостині це найконкретніше визнання шани, яку виявляють негостинці Шевченковій духовній

спадщині, українській рідній культурі і культурі взагалі.

Емоції завжди перехоплюють душу, а гості завжди додають неабиякої святкової насиченості. Будучи представниками суспільних та політичних засад, культурними діячами, освітянами чи школярами, ви завжди знаходили в Шевченка нові джерела духовного піднесення, толерантності, сили боротьби за правду та взаємоповагу.

Негостина, і взагалі Буковина, це предвічний простір співжиття багатьох етносів, а вшанування символічних особистостей кожного етносу зокрема стало потужним лантом духовних та етико-моральних валентностей всіх національностей. Я переконаний в тому, що свою внутрішню красу людина виявляє головне в святкових моментах, а сьогоднішні урочистості повністю підтримують моє твердження.

Від імені місцевої ради та мого особистого бажання щоб двохсоті роковини з дня народження Шевченка стали потужним духовим і душевним поштовхом для всіх українців у здобутті щастя, волі і доброї долі! Дякую за увагу!

Євсебій ФРАСИНЮК

*Фото автора
(Продовження на 7 стор.)*

До 65-річчя української культурної діяльності в Негостині

Негостина святкуватиме у вересні 65 р. від початку української культурної діяльності. Хочу згадати всі форми діяльності, які відбувалися за цей період і тих, які зробили свій внесок у її розвиток. Я думаю, що дуже багатьом відомо, що Негостина це буковинське село Сучавського повіту. В цьому селі на початку 1949 р. починає розгортатися українська культурна діяльність, а цю діяльність починає ніхто інший, як Дм. Аріч, який повер-

тається із заслання у Сибір в 1948 р. Хочу підкреслити, що Дм. Аріч був людиною талановитою, мав високий культурний рівень і зимою 1948 р. в хаті сім'ї Білецьких читає українські класичні п'єси, а на початку 1949 р. гуртує негостинську та серетську молодь і створює в Негостині мішаний хор на чотири голоси, який налічував понад 120 осіб і був керований Ол. Петрашук, який учителював в Негостині. Завдяки Дм. Арічу і Ол. Петрашук, цей хор став відомий майже на всю Румунію, бо часто виступав в багатьох селах, в Сереті, Радівцях, Сучаві, Ботошанах, Ясах і кілька разів в Бухаресті на конкурсах. В 1950 р. Ол. Петрашук перейшов з Негостини до української педагогічної школи в Сереті, але керує хором аж до 1953 р. Після нього хорову діяльність продовжував Валеріан Янош, учитель негостинської школи до 1959 р. З 1959 р. хорову діяльність продовжував Микола Майданюк. В цей період негостинський хор складався з 100 осіб. Хор зайняв I-е місце на обласному фестивалі «Сучавські плаї», де одержав кіноапарат і кольоровий телевізор. Автор цих рядків керує негостинським хором до 1967, коли був переведений до Серетського ліцею на кафедру фізичного виховання і спорту. Окрім хорової діяльності, Дм. Аріч створює театральний гурток і ставить на негостинській сцені українську класичну п'єсу «Наталка Полтавка» І. Котляревського.

В театральній діяльності брала участь звичайна сільська молодь, тому що в той час в Негостині було мало інтелігенції. У виставі успішно виконала роль Наталки Міка Шовкалюк (Петрашук), а роль Петра – Євсебій Григораш.

Успіхи вистави заохотили Дм. Аріча і він ставить на сцені українську класичну п'єсу І. Карпенка-Карого «Безталанна». В 1958 р. Дм. Аріч був призначений учителем в село Киндешти, а його театральну діяльність продовжує Дм. Куява, який закінчив режисерські курси при Ботошанському театрі. Після 1951 р. до театрального гуртка приходять талановита молодь – учителі та негостинські учні Серетської педагогічної школи: Віоріка Філіп'юк, Николай Клим, Михайло Волощук, Михайло Федюк, Микола Майданюк, Дмитро Куява, Віоріка Кідеша (Григорчук), Клавдія Гуменюк (Григораш) Домця Григораш, Домця Ріщук (Платик), Сільвія Ріщук (Майданюк), і Надя Білецька (Смокот). З такими новими талантами Дм. Куява, режисер негостинського театрального гуртка, ставить на сцені

класичні українські п'єси «Не судилось» («Панське болото»), «Дай серцю волю, заведе в неволю», «Сватання на Гончарівці», «Украдене щастя», «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці», а також комедію «Над лиманом».

Треба тут підкреслити, що всі декорації до цих п'єс малювали Дм. Куява та його близький друг Михайло Волощук. З п'єсою «Наталка Полтавка» (у головних ролях Надя Білецька, Сільвія Ріщук (Майданюк), Дмитро Куява, Михайло Волощук і Микола Майданюк) брали участь на обласному фестивалі, де зайняли II-е місце і виграли 12 мандолін, 2 банджу, 2 гітари і акордеон. З цими інструментами під проводом М. Майданюка створюється в культурному домі мандоліновий оркестр.

Після такої активної української культурної діяльності в негостинському культурному домі настає час, коли нам заборонили ставити на сцені українські п'єси, а хор, який працював разом з театром і мандоліновим оркестром, більше не смів мати в репертуарі українських пісень. Треба сказати, що негостинський культурний дім здобув таких великих успіхів завдяки його керівникам, як Дмитро Аріч, Дмитро Куява, Микола Майданюк, Траян Бурчу і Мірча Григораш. Після переходу автора цих рядків до Серетського ліцею в 1967 р., культурну діяльність продовжували в школі проф. Іван Боднар і покійний Іван Фрасинюк, це аж до Революції 1989 р. Після революції один з найкращих негостинських культурних діячів, Михайло Волощук, вийшовши на пенсію, повертається з Ватра Дорней в рідне село Негостину і засновує в 1991 р. вокальний дівочий гурток «Негостинські квіти», а в 1994 р. чоловічий гурток (Viorii Negostinei). В репертуарі цих гуртків – українські народні пісні та його власні композиції, які були надруковані в «Українському вінсику» і в часописі «Наш голос». Ці гуртки брали участь у різних фестивалях та фестивалях національних меншин, які відбувалися на Буковині в Негостині, Сереті, Радівцях, Сучаві, Ботошанах, фестивалі «Буковинські зустрічі» в Кимпулунзі, а також в

Чернівцях. Михайло Волощук це негостинський улюблений художник і поет, член Спілки письменників Румунії. Після Михайла Волощука, продовжує культурну діяльність в Негостині М. Майданюк, який вийшов на пенсію в 2001 р., та на запрошення директора школи Віктора Серединчука повертається після 34 р. до школи в рідному селі викладати уроки фізкультури та музики. Тут автор цих рядків знайшов в VI-VII-их класах здібних дітей і того ж року засновує мандоліновий оркестр «Негостинські струни», а також вокальний дівочий гурток, який виступає разом з оркестром. Репертуар «Негостинських струн» складається з українських народних пісень, румунських і російських пісень. Перші пісні, які вивчили грати і співати «Негостинські струни», це були «Ой плачут діти, тата нема», «Думи мої, думи мої», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Цвіте терен», «Ой чий той кінь стоїть», «В саду гуляла», «Їхав козак за Дунай», «Sanic cu zurgăi», «Ой у полі нивка», пісня з якою «Негостинські струни» виступали в Києві на фестивалі та інші пісні.

«Негостинські струни» своїм репертуаром і майстерним виконанням дуже скоро прославилися не лише на негостинській сцені, а і на різних конкурсах як, наприклад, «Румунські душевні скарби» де щороку завойовували II-е місце по повіту. Ці конкурси відбувалися в Сучаві і Кимпулунзі в той же самий час, коли проходив Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі». «Негостинські струни» були присутні на фестива-

М. МАЙДАНЮК

Фото автора

(Закінчення на 6 стор.)

До 65-річчя української культурної діяльності в Негостині

(Продовження з 5 стор.)

лях меншин «Співжиття», які відбувалися в Негостині, Балківцях, Сереті, Радівцях, Сучаві, Марицеї, Шербівцях, Мілішівцях, Палтіні, Нісіпіті, на сценах «Буковинських зустрічей» в Кимпулунзі. В 2003 р. «Негостинські струни» уперше були запрошені Чернівецькою міською радою до Чернівців на Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі». На цьому фестивалі ми були присутні і в 2006 та 2007 рр.

В 2009 і 2010 р. «Негостинські струни» представляли концерт в Ясах з нагоди святкування великого Кобзаря Тараса Шевченка.

Виступали кілька разів по національному і інтернаціональному румунському телебаченні, а також багато разів по радіо Яси.

Хочу сказати, що апогеєм моєї роботи з «Негостинськими струнами» було тоді, коли ми виступали в Києві на Фестивалі мистецтв українського зарубіжжя «Український спів у світі», який відбувся 18 серпня 2006 р. в Національному Палаці «Україна», де ми були нагороджені Міністерством культури і туризму України Почесною Грамотою.

Хочу підкреслити, що дуже гарними словами писав в часописі «Наш голос» професор і композитор Іван Лібер про «Негостинські струни»: «Надзвичайно приємне враження на всіх справив виступ вокально-інструментального ансамблю «Негостинські струни», керованого М. Майданюком. Майстерне диригування, чудове виконання українських пісень, надзвичайно приємна для слуху комбінація дівочих голосів і звучання мандолінних струн. Тут треба сказати, що Буковина взагалі багата на вокально-інструментальні ансамблі, а «Негостинські струни» лише один із них, один із найкращих». Ці рядки були написані після здибання українських письменників в Негостині, де був і І. Лібер.

Минув час і з тих дітей, з якими я познайомився в 2001 р. в VI-VII-их класах, одні вже закінчили вищу освіту, а одні ще є студентами, але у вільні дні і в канікули продовжуємо те, що почали в 2001 р., бо вони володіють дуже добре музичним алфавітом.

Дальше хочу розказати в моїх рядках про інший вид негостинської культурної діяльності, а саме про танцювальну групу. В серпні 2001 р., коли Негостина святкувала 10-річчя «Негостинських струн», був заснований Іваном Кідешуком – головою негостинської сурівської організації і Юліяном Кідешою, педкадром негостинської школи, танцювальний ансамбль під назвою «Негостинка» під керівництвом хореографа з Сучави Валентіна Вліджі. Цей ансамбль вперше виступив на негостинській сцені з цієї нагоди. Хочу сказати, що костюми для танцювального гуртка були куплені на гроші батьків, а Союз Українців Румунії заплатив за роботу хореографа, а також допоміг купити чобітки для танцюристів. Не маючи коштів, щоб їхати на різні конкурси і фестивалі, зокрема отримати юридичну форму для підтримки з сторони спонсорів, Юліян Кідеша, координатор ансамблю, заснує в березні 2013 р. Культурну асоціацію для підтримки ансамблю і з цієї нагоди змінює назву «Негостинка» на «Червона калина». Документи культурної асоціації були підготовлені в радівецькому нотаріаті, а грошові витрати були від Юліяна Кідеші. До складу ансамблю виходять 32 учні негостинської школи і серетського коледжу «Лацку Воде», від 6 до 18 років. До репертуару ансамблю «Червона калина» входять українські і румунські танці. Батьки учнів підтримують фінансово хореографа і його транспорт з Сучави до Негостини і назад, а це два рази на тиждень. За цей короткий час ансамбль «Червона калина» виступав на різних сценах в Сучаві, Сереті, Радівцях, Кимпулунзі, Ватра Дорней, Гура Гуморулуй, Бакеу, Клужі, Ясах, а також на фестивалях і конкурсах в Негостині, Балківцях, Мілішівцях, Палтіні, Ульмі, Кирлібабі. Виступав багато разів по телебаченню і в Клужі на конкурсі «Dă-te mare», а також в попереднім відборі «Румуни мають талант» в Ясах, де здобув три рази «Да» і зайшов в півфінал, який відбувся 11-ого квітня в Бухаресті.

Хоча ансамбль не зібрав достатньо голосів, щоб дійти в фінал, український негостинський ансамбль зробив гарне враження на журі та глядачів, які їх нагородили оплесками. Тепер Негостина грає, співає і танцює.

Ukrainian State Enterprise of Posts «UKRPOSHTA»

NATIONAL OPERATOR

Khreshchatyk St., 22, Kyiv, 01001, Ukraine, tel.: (380 44) 323 20 20, fax: (380 44) 278 79 69, www.ukrposhta.com, ukrposhta@ukrposhta.com

УКРПОШТА – до ваших послуг

Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» (далі Укрпошта) згідно з постановою Кабінету Міністрів України призначено національним оператором поштового зв'язку України.

Місією Укрпошти є надання на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку визначеного рівня якості, а також фінансових та інших загальнодоступних послуг.

Серед організацій, що надають фінансові послуги в Україні, Укрпошта має найрозгалуженішу мережу – понад 12 700 відділень поштового зв'язку. Більша частина поштових відділень розташована у віддалених населених пунктах, де пошта є єдиним надавачем фінансових послуг. Для цього на підприємстві є досвідчений персонал, технічні можливості та традиційна довіра населення як до державної установи.

Національним банком України узгоджено правила платіжної системи «Поштовий переказ»

і Укрпошта серед інших учасників ринку грошових переказів стала повноцінною платіжною організацією, через яку щорічно пересилається поштових переказів на суму понад 10 млрд. грн.

За підсумками 2013 року Укрпошта є лідером серед інших внутрішньодержавних платіжних систем, створених банківськими та небанківськими установами. Обсяги переказів (по сумі) в межах України становлять 65,8%, міжнародних переказів з України – 50% та в Україну – 27%. Варто відзначити, що наведені дані стосуються офіційних каналів переказу коштів.

За оцінкою Національного банку України загальний обсяг коштів, що надійшли в Україну неформальними каналами (шляхом передавання готівки або матеріальних цінностей) за 2013 рік становив 1 160 млн. доларів США або 13,6% від загальних обсягів грошових переказів в Україну.

Укрпошта постійно працює над удосконаленням фінансових продуктів та створює нові

можливості для надходження грошових коштів в Україну офіційними каналами на найвигідніших для споживача умовах.

Таким чином, з 26 березня 2012 року відкрито обмін грошовими переказами між Укрпоштою та Поштою Румунії. Для пересилання міжнародних переказів використовується система Еіго[^]го одноїменної компанії в Данії.

Маючи всі умови для надання послуги з пересилання міжнародних переказів (пересилання адресних переказів із можливістю доставки адресатам додому), підприємство зіткнулось із проблемою, що наші співвітчизники за кордоном не обізнані з можливостями Укрпошти. Наприклад, обсяги переказів Єврожиро у напрямку з Румунії до України протягом 2013 р. склали лише 19 одиниць на суму 2 550 євро.

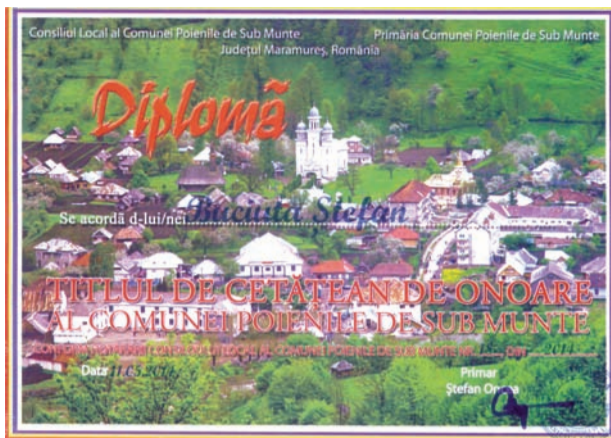
Зважаючи на ситуацію, що склалась, звертаємось до Вас з проханням допомогти у інформуванні громадян, які мають зв'язки з Україною, про можливість пересилання грошових коштів до/з України через мережу поштових відділень.

Будемо вдячні за розміщення інформаційного матеріалу у приміщенні Вашої організації (платкат додається).

З повагою,

В.В. ВЕСЕЛИЙ
Комерційний директор

Вшанування ветеранів в Русь-Полянні

На честь українських добровольців, які воювали разом з антигітлерівською коаліцією, щоб знищити фашистського агресора, за їх боротьбу і самопожертви, залежно від обставин, на фронтах Другої світової війни на сході чи заході, за звільнення нашої країни, в центрі села перед будинком культури був збудований в 1954 році пам'ятник.

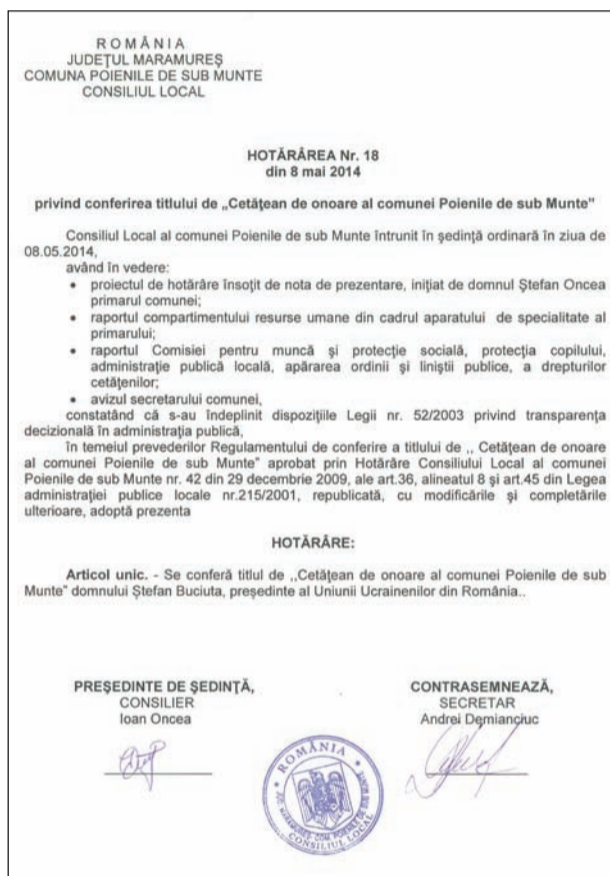
11 травня 2014 року в мараморському селі Русь Поляни були вшанованні українські ветерани, які воювали у другій світовій війні.

Подія була відкрита перед мерією села, звідки учасники вирушили до пам'ятника добровольцям і ветеранам війни, де відбулися панахида і покладання квітів та вінків.

Опісля в недавно оновленому будинку культури розпочалася культурно-артистична подія, на якій були присутні: Степан Бучута, голова Союзу українців Румунії, Георге Бирля – бувший сенатор, Іштван Боніш – бувший депутат, Кімшак Штефан, заступник мера, Мирослав Петрецький, голова Мараморської філії СУРУ, голови місцевих організацій СУРУ.

Перед переповненим залом будинку культури за діяльність, підтримку та внесок в розвиток долини Рускови, заступник мера вручив голові Союзу українців Румунії Степану Бучуті звання почесного громадянина села Русь-Поляни. Також були нагороджені званням почесного громадянина села Георге Бирля, Іштван Бініш, отець Ілля Хащик та Василь Попович.

Степан Бучута, Мирослав Петрецький та Штефан Кіфа нагородили ветеранів, а також тих, які підтримували цей захід впродовж років.

На сцені для вшанування добровольців та ветеранів виступили артистичні групи та хори з Русь-Поляни, Верхньої Рони, Реметів, Красного, Кривого, Бистрого, Вишавської долини, Луга над Тисою, Кричунова, Рускови.

Наприкінці Мирослав Петрецький, голова мараморської філії, побажав всім ветеранам багато здоров'я, добробуту, а присутніх попросив не забувати і шанувати наших добровольців та ветеранів.

Микола Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

Негостина – 200-річчя Тараса Шевченка

(Початок на 4 стор.)

Голова місцевої організації СУРУ звернув увагу шанувальників Шевченка на особливе видавниче вшанування геніального поета.

Іван Кідещук: – Ваша Ексцеленціє, пане Генеральний Консул, пане мер, дорогі гості Негостини, дорогі негостинці!

Я хотів би Вас потішити і показати таку книжку-скарбник – «Шевченко – апостол українського народу» (Бухарест, 2013 р.), видану СУРОм і

присвячену 200-им роковинам з дня народження Шевченка та упорядкованою головою сатумарської філії СУРУ паном Михайлом Мачокою. Книжка містить роботи учасників міжнародного симпозіуму з вищезазначеним заголовком, організованим сатумарською філією 25-27 травня 2012 року. Брала участь в симпозіумі фахівці, дослідники шевченківської спадщини престижних наукових закладів Румунії та України (Києва та Львова). Видана книга трьома мовами, українською, румунською та англійською і є цінною тим, що вшановує цей великий ювілей, в тому, що доказує нам, що слово Шевченка невмируще і увічніює такий захід десятками фотографій. Лейтмотивом симпозіуму стала ідея, що слово Шевченка святе і постійно вертається до нас.

Україна і Імперія

(Пролог до сучасних проблем)

В історії вже давно відомий факт, що імперіям помирати дуже тяжко. Це стосується і Росії. Виправдуючи свій імперіалізм, росіяни використовували оманливу ідею «слов'янського братерства». Роблять вони це й сьогодні. Що говорити, коли навіть в Америці редактор газети «Россія» Микола Рибаків написав 14 листопада 1949 року листа до Президента Гарі Трумана, впевняючи, що українці є тільки частиною великої російської нації...

Президент Леонід Кравчук, який опинився у центрі боротьби за державну незалежність України, писав у своїх спогадах, що вже перед прийняттям Деклярації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року Москва затято боролася «за збереження конаючої радянської імперії».

Найбільшим подвижником збереження СРСР був Михайло Горбачов, котрий у червні 1990 року говорив про життєдайну силу, що її Росія одержувала від інших культур і мов. Подібну думку висловив Олександр Солженіцин в одній зі статей: мовляв, російська національна ідея є незбагненою без імперіального контексту.

Це були лише передвісники подій, які відбувалися після 24 серпня 1991 року, дня відновлення державної незалежності України. Як же сприйняла цю історичну подію Москва? Вже через два дні Павло Воцанов, прес-секретар Президента Росії Бориса Єльцина, зробив офіційну заяву про те, що Росія залишає за собою право порушувати питання кордонів тих країн, які проголосили свою незалежність. Наступного дня міський голова Москви Гаврило Попов заявив на телебаченні, що акти проголошення незалежності були незаконними і тому повинні бути скасовані. Ці заяви стали неначе прологом до політичної війни між Росією й Україною.

У цьому контексті на особливу увагу заслуговує постанова Верховної Ради Російської Федерації від 23 січня 1992 року про неконституційність рішення 1954 року щодо передання Кримської області зі складу Російської РФСР до складу УРСР. Цим актом Росія почала розігрування «кримської карти», ведення відкритої боротьби за півострів, Чорноморську флоту, Севастопіль і ядерну зброю як центральні об'єкти своєї політики.

Напруженість у взаєминах між Україною і Росією досягла апогею, коли російські урядовці обговорювали можливість застосування ядерної зброї в попереджувальних цілях. Ця теза знаходить підтвердження у розмові Б. Єльцина з прем'єр-міністром України Костянтином Масиком. Що такі ідеї

і розмови блукали владними коридорами Москви засвідчує також інтерв'ю міського голови Санкт-Петербургу Анатолія Собчака журналістові однієї з паризьких газет.

У відповідь на постанову парламенту Російської Федерації, Верховна Рада України дала дуже виважену і водночас безкомпромісну відповідь, за яку 6 лютого 1992 року проголосували 363 депутати. Документ розцінював дії російських парламентаріїв «як такі, що можуть дестабілізувати суспільно-політичну ситуацію в Україні і Росії». Україна заявила, що підтверджує свою відданість Гельсінкським угодам, зокрема принципу недоторканності існуючих державних кордонів, і відкидає будь-які територіальні претензії.

Заява Верховної Ради не припинила протистояння між Україною і Росією, вся ініціатива якого йшла з Москви. Крим продовжував бути центром подій, де проросійські політики півострова разом з політиками Росії творили загрозливу політичну напруженість. Віцепрезидент Росії Олександр Руцькой, прибувши до Криму, заявив у Севастополі, що «Росія не віддасть Україні ані флоту, ані Криму». Незабаром Президент Б. Єльцин видав Указ «Про перехід під юрисдикцію Російської Федерації Чорноморської флоту».

На думку Президента Л. Кравчука, за спиною сепаратистів Криму стояли не тільки чільні російські політики, але й керівники Чорноморської флоту. Україну особливо стурбувала постанова російського парламенту від 21 травня 1992 року «Про правову оцінку рішень вищих органів державної влади РРФСР щодо зміни статусу Криму, прийнятих у 1954 році». Тим актом парламент Російської Федерації визнає рішення статусу Криму незаконним, поставивши під сумнів територіальну цілісність України.

Це питання було предметом широкої дискусії у Верховній Раді України, в якій брали участь також члени уряду.

Рішуче виступив на захист української належності Криму перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець. 2 червня 1992 року він назвав рішення Верховної Ради Росії спробою «неприхованого політичного диктату...». «На жаль, – сказав В. Дурдинець, – дехто з російських парламентаріїв намагається перекрутити зміст цих найпринциповіших положень (підписаних у Біловезькій пущі – Т.Г.), стверджуючи, що закріплений у згаданих документах принцип визнання і поваги територіальної цілості діє лише доти, доки держава перебуває у рамках СРСР, а

тепер Співдружності незалежних держав».

У своєму виступі В. Дурдинець заявив, що постанова російського парламенту суперечить засадам Гельсінкського Заключного акту, в якому розглядаються всі кордони як непорушні, та що ця постанова «зачіпає основи суверенітету України». «Ми мусимо чітко і недвозначно заявити, що Республіка Крим є складовою частиною України, і тому питання статусу Криму не може бути предметом будь-яких міждержавних переговорів... Всі факти свідчать про те, що рішення парламенту Росії – то не помилка або недогляд, а цілеспрямована акція проти нашого суверенітету, проти нашої молоді держави».

Виступив у Верховній Раді також міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, котрий у присутності 384 народних депутатів представив суперечливу картину в українсько-російських взаєминах, причина якої, на його і думку, полягала не в питанні Криму чи Чорноморської флоту, а в «послідовному небажанні деяких політичних сил і окремих членів керівництва Російської Федерації визнати політичну реальність – існування незалежної держави України, будувати взаємини з нею на партнерських засадах, на принципах поваги суверенітету, невтручання у внутрішні справи, взаємної вигоди, одним словом, на рівноправ'ї суверенних сусідніх держав».

У своїй доповіді міністер А. Зленко порушив питання про перегляд легітимності всіх кордонів між Україною і Росією, які були змінені за Радянського Союзу. Чому б не переглянути легітимність включення до Російської Федерації таких українських земель як «Гайворонський Путивльський і Новооскольський повіти Курської губернії, Острогозький, Богучарський, Біргоченський – Воронежської області, Таганрозький – Донської області, Темрюкський і Єйський – Кубанської, де українці становили від 51 до 90 відсотків загальної кількості населення».

На думку А. Зленка, російсько-українська криза – це продукт бажання «частини російського керівництва відвернути увагу населення від внутрішніх труднощів та прагнення відновити єдиний центр, зламавши державність України».

Коли з погроз і провокацій нічого не вийшло, російські політичні діячі вирішили розіграти ще один аспект «кримської карти» – статус Севастополя. Своєю постановою від 9 липня 1993 року парламент Росії надає Севастополю російський федеральний статус, оголосивши його «головною базою єдиної Чорноморської флоту». Президент Б. Єльцин та Міністерство закордонних справ Росії засудили цю постанову як нерозважливу, що, однак, не змусило депутатів відкликати своє рішення.

В Україні дії російських парламентаріїв екстраординарною суспільно-політичною думкою та розцінювалися як замах на порушення територіальної цілісності і суверенітету держави. Дмитро Павличко, голова Комісії Верховної Ради з питань закордонної політики, назвав постанову парламенту Росії

Україна і Імперія

(Пролог до сучасних проблем)

актом, що дорівнював оголошенню війни.

Реакція української виконавчої гілки також була вельми рішучою. З заявами протесту перед цілим світом виступили Президент Л. Кравчук, Президія Верховної Ради, міністерства оборони та закордонних справ. У відповідь багато країн світу, зокрема Сполучені Штати Америки, Велика Британія, Італія, а також Рада Безпеки ООН, засудили постанову парламенту Росії як таку, що суперечить міжнародним договорам.

Незважаючи на дипломатичну поразку 1993 року, ідея «імперської величі» в Росії не вмерла. Про це зокрема засвідчила заява російського міністра закордонних справ Андрія Козирєва, в якій він запропонував «російську доктрину Монро», що поширювалася б на «близьке зарубіжжя», тобто на всі території колишнього Радянського Союзу. Пропозиція А. Козирєва імпонувала політичним поглядам росіян: у 1999 році 85 відсотків росіян висловилося за відновлення «великої імперії» і тільки 7 відс. з цим не погодилися.

Наступний виклик українсько-російським взаєминам Росія створила, коли 29 вересня 2003 року, не повідомляючи Україну, почала будувати дамбу від півострова Тамань в напрямку українського острова Тузла. Цей акт, який загрожував використанню Україною Керченської протоки, шкодив українським правам на Азовському морі та ставив під сумнів суверенітет держави над Тузлою, викликав швидку і рішучу реакцію Києва. Вже 10 жовтня біля острова з'явилися українські військові човни, важка зброя та літаки. Рішуче за оборону кордонів України висловився тодішній Президент Леонід Кучма, який заявив, що «якщо Росія буде будувати дамбу в наших територіяльних водах, ми повинні вжити силу». Верховна Рада України, зі свого боку, 369 голосами прийняла резолюцію, у якій засудила дії Росії як «недружні акти, які змушують Україну переглянути її сучасні взаємини з Російською Федерацією».

Війна слів продовжувалася. У газеті «Столічнє новості» за 21 жовтня 2003 року можна прочитати про заяву керівника російської Президентської адміністрації Олександра Волошина, котрий сказав, що «Росія ніколи не залишить Україні Керченську протоку... і, якщо треба, зробить все можливе і неможливе, аби відстояти свою позицію... Якщо буде потрібно, ми скинемо туди бомбу».

Розмову про українсько-російську конфронтацію мав оглядач російської газети «Ізвестія» Борис Пастернак з Президентом

Л. Кучмою. «Ми розуміємо, – сказав український провідник, – що у декого в Росії є прага імперського самоствердження... Про звичайну, усім пам'ятну імперію говорити незручно – то заговорили про «ліберальну», демократичну» ... Як і слід було очікувати, чергове зазіхання на наші інтереси і нашу гідність помітно згуртувало мешканців України...Тузла явно служить справі консолідації української політичної нації. Але такі способи консолідації, при всій їхній ефективності, – не наш вибір. Ми хотіли б консолідуватися і ми будемо консолідуватися на іншій, більш спокійній, більш творчій основі на основі мирного розвитку нашої державності, на основі спільної турботи про економічний ріст», – наголосив Президент Л. Кучма.

Незбаром Росія припинила будувати дамбу і до кінця року між Україною і Росією настало тимчасове замирення. Та й цього разу не надовго. Перервала короткий спокій зустріч НАТО в Букарешті. Оскільки Україна була одним з кандидатів на приєднання до Плянну дій щодо членства в Альянсі, в Росії проти цього виникла буря імперської істерії, погроз і критики. 7 квітня 2008 року російська газета «Коммерсант» повідомила, що на закритому засіданні Ради «Росія-НАТО» Президент РФ Володимир Путін погрожував, що у разі вступу України до Північноатлантичного Альянсу вона може припинити існування як єдина держава... Зокрема Росія може анексувати (насильницьким способом приєднати до себе) Крим і Схід країни. Щоб не допустити НАТО до кордонів Росії, В. Путін «пообіцяє вжити адекватних заходів». Звертаючись до Президента США Джорджа Буша, В. Путін дозволив собі сказати, що «Україна – це навіть не держава! Що таке Україна? Частина її території – це Східня Європа, а частина, і значна, подарована нами».

Заява Президента Росії викликала цілий вихор заяв російських журналістів і політиків проти суверенного права України творити власну політику. Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров заявив в інтерв'ю для Радіо «Ехо Москви», що Росія буде «робити все, щоб не допустити прийняття України і Грузії в НАТО».

А начальник Генштабу збройних сил Росії Юрій Балуський заявив: «Однозначно, Росія вчинить дії, спрямовані на забезпечення своїх інтересів поблизу державних кордонів. Це будуть не тільки військові заходи, це будуть заходи іншого характеру».

У відповідь на божевільну метушню російської преси та високопосадовців довкруги питання України і НАТО, Міністер-

ство закордонних справ України зробило наступну заяву, датовану 12 квітня 2008 року:

«МЗС України серйозно стурбоване оприлюдненими останніми днями заявами офіційних осіб Російської Федерації щодо України.

Заяви високопосадовців Російської Федерації мають відвертий антиукраїнський характер, піддають сумніву територіальну цілісність України і є прямим втручанням у її внутрішні справи. Ще раз наголошуємо: Україна – незалежна держава і самостійно визначає свою внутрішню і зовнішню політику, спрямовану на забезпечення і захист своїх власних національних інтересів.

В основі зовнішньополітичного курсу України – поглиблення рівноправних та партнерських взаємин з усіма країнами, передусім з сусідніми, у відповідності до загальновизнаних норм міжнародного права, зокрема Статуту ООН. Прагненням зміцнити міжнародний мир і безпеку керувалася наша держава, відмовившись від третього у світі ядерного арсеналу. Зі свого боку, ядерні країни, у тому числі і Російська Федерація, надали Україні Гарантії безпеки, закріплені у Будапештському Меморандумі 1994 року.

Абсолютно неприйнятним є те, що Російська Федерація, як одна зі сторін згаданого Меморандуму та постійний член Ради Безпеки ООН, на яку покладається відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки, вдається до недружніх кроків щодо України, ставить під сумнів її територіальну цілісність і суверенне право приймати рішення щодо власного зовнішньополітичного вибору. У такій ситуації стає дедалі очевиднішим, що євроатлантичний вибір України – єдиний спосіб Гарантувати безпеку нашої держави. Отже, Україні належить якнайшвидше інтегруватися до НАТО як основи системи колективної безпеки.

МЗС України вимагає від російської сторони припинити практику погроз щодо України і дотримуватися положень Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та Російською Федерацією. Цей Договір передбачає, зокрема, зобов'язання щодо взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, незастосування загрози силою та невтручання у внутрішні справи.

Україна вживатиме всіх необхідних заходів, передбачених міжнародним правом, для захисту свого суверенітету та незалежності».

Після цієї заяви МЗС України ситуація дещо заспокоїлася, в українсько-російських взаєминах настає черговий етап відносного спокою. Як бачимо з агресивних дій Росії в Криму – знову не надовго. Імперські амбіції Москви залишаються великою небезпекою для державної незалежності України, і більше того – для всього демократичного світу.

Тарас ГУНЧАК
(«Свобода», США)

Вознесіння Господа Нашого Ісуса Христа

До празників, котрі не тримаються числа, але співпадають з однойменним днем, належить і Вознесіння, Вшестя або Щастя. Свято це за церковним календарем є одним з найважливіших і повністю залежне від Великодня. Його відзначають на сороковий день Христового воскресіння. На сороковий день після воскресіння Ісус Христос вознісся на небо. Таким днем неодмінно має бути четвер. Протягом сорока днів можна було христосуватися, себто казати «Христос воскрес!», та після Вшестя такі вітання вже заборонялися. Під час сорокових днів мала зміцнитися віра апостолів і перших визнавців Христових в тому, що Ісус насправду воскрес із мертвих у тому самому тілі, в якому він терпів і був розп'ятий. Смерть Христа була великим ударом і засмутила Його учнів, однак протягом сорока днів апостоли й учні Христові переконались і утвердились у вірі, що в хвилину вознесіння на небо не було в них вже більше ніякого сумніву.

В день свого відходу з цієї землі Ісус узяв з собою апостолів і найближчих Своїх учнів і Богаматір зійти на гору Оливну, де перед шістьма тижнями заливався Ісус кривавим потом напередодні своїх страждань і смерті. Ісус вийшов туди востаннє, щоб звідти зачати Свій триумфальний висхід на небо. Вийшовши на вершок гори, Ісус розмовляв ще зі своєю матір'ю Марією, з апостолами, учнями. Він ще давав їм востаннє Свої повчання.

І так, розмовляючи з улюбленими, Ісус благословив їх. Аж ось пробиті цвяхами Його ноги відірвались від землі, а Ісус, осяяний блиском, зачав підніматись угору. Всі учні, задивлені в Христа, підводили свій зір чимраз вище й вище. Аж ось надійшла хмаринка і закрила Христа Спасителя. Ісус скрився у світі невидимому, щоб ми намагались шукати Його там, де він перебуває. Щоб нам легше зрозуміти про невидимий світ, Ісус ще перед своїм відходом на небо обіцяє послати Святого Духа. Ця невидима Особа Божа помагає людям відірватись від дочасних благ цієї землі та дає силу, щоб осягнути світ невидимий, духовний, вічний.

Отже вознесіння Христове вчить нас, що існують два світи, тобто: видимий, матеріальний, і невидимий, духовний. Ми народилися й існуємо в першому світі, тож знаємо його докілля: сонце, зорі, повітря, води, гори, тварини й цілі народи. Але є і

Свято П'ятдесятниці – день Святої Тройці

Свято Святої Тройці називається П'ятдесятницею тому, що зішестя Св. Духа на апостолів відбулося на п'ятдесятний день після Воскресіння Христового. Свято християнської П'ятдесятниці містить у собі по-дійне торжество: і на славу Пресвятої Тройці, і на славу Пресвятого Духа, який видимо зійшов на апостолів і уклав новий вічний Завіт Бога з людьми.

Перший день П'ятдесятниці, тобто неділю, Церква присвячує переважно на славу Пресвятої тройці, і цей день у

народі називають Тройциним днем, а другий, тобто понеділок, – на славу Духа Святого, від чого називається Духовним днем.

Святкування дня Святого Духа Церква починає, як правило, вечірнім богослужінням в день Тройці. На цьому богослужінні читаються благальні молитви Василя Великого, в яких ми сповідуємо гріхи наші перед Отцем Небесним і, ради великої жертви Сина Його, благаємо помилування; просимо також Господа Ісуса Христа дарувати нам Божественного Духа, на пресвічення і зміцнення душ наших, і нарешті, молимося за спочилих батьків і братів, щоб упокоїв їх Господь у місці світлому, квітучому і спокійному.

У свято П'ятдесятниці заведено прикрашати Храм Божий і свої житла зеленню – гілками з дерев, квітами і самим стояти з квітами у Храмі. Тому наші горяни це свято ще називають «Зелені свята», а неділю – Святою, тобто Свята неділя.

Прикрашення храмів і осель в цей день зеленню і квітами є, поперше, сповіданням живлющої сили Животворчого Духа, а подруге, – належним присвяченням Йому паростків весни.

У нас, в горах, це свято триває три дні: неділя, понеділок і вівторок.

Юрій ЧИГА

потойбічний світ, не менше реальний; він прекрасний, він ближчий до нашого духа. Перша дійсність невидимого світу це Бог. Той, хто створив видимий світ, ясне сонце квіти, людей. В Бозі ми є, живемо і віддиhaємо.

Дорогі, шановні українці, коли довкола нас настане темна ніч, не тривожіться, бо саме тоді цей видимий світ тане в темряві, і із темряви виринає Світ новий, прекрасний, Світ невидимий, духовний. У ньому побачимо Бога таким, яким Він є. Побачимо ласкаву особу Христа-Переможця; побачимо місце, яке він приготував для нас у тому новому невидимому Світі.

Там ми замешкаємо разом з Пречистою Дівою, Ангелами, Святими, нашими найближчими і дорогими.

Якщо на Вознесіння гарна погода, то на добрий врожай, а коли сльотова – на недорід.

Микола КОРНИЩАН

На цю тему я знав багато, але не все, бо в останній час знайшов інші інформації і, нарешті, задумав написати і доказати, що український народ завжди був спостережливий до життя дерев. Проникаючи в таємниці рослинного світу, наші предки удохотворювали життя зелених красенів, існувало навіть уявлення про дерево як реінкарнацію людської душі після смерті.

Мотив перетворення людини в дерево особливо поширений в українському фольклорі. Міфічні метаморфози часто використовують у своїй творчості письменники. Згадаймо романтичні балади Тараса Шевченка, «Лісову пісню» Лесі Українки та інші. До дерев ставилися, як до живих істот, а ще вважали, що дерева живуть родами, як і люди. Навіть після того, як впаде дерево, воно не пропадає. Наприклад, з дуба змайструють колеса, з смереки вистругають дошку, і тоді, вже в новому образі, дерево починає друге життя, і згорівши у вогні, дерево не зникає безслідно, його сила переходить у полум'я. Вважають, що дерева можуть давати людині енергію або відбирати її. Наділяють добру енергію акація,

ДУБ

береза, дуб, каштан, клен, верба, липа, горобина, сосна, яблуня...

Найбільшу пошану заслуговували дерева, які в силу своїх природних особливостей ставали священними. Дуб, бук, ялина, береза, калина, горіх, тополя, липа – це дерева, яким поклонялися наші предки, наділяючи їх незвичайними властивостями. Поняття про дерева-тотемі побутували з давнини в багатьох народів, у тому числі і в українців, які до кожної рослини ставилися з поклонінням. Кожен слов'янський народ упродовж тисячоліть виробив свої особливі традиції, вірування, прикмети, символи, повір'я, пов'язані з деревами. Вони не тільки сприяли розширенню екологічного кругозору людини, але впливали на взаємини з природою, були потужним чинником екологічного виховання свого часу.

Священні, улюблені дерева не можна було вирубувати, ламати, нищити. За таке зрубане дерево пророкувалася кара. Все ж таки його рубали, але якщо воно стало, через різні причини, сухим.

– Особливе місце серед дерев, яким поклоняються люди української нації, займає **дуб** (дерево Перуна). Найбільшим у діброві дубом давні українці приносили жертви (здебільшого – різні страви). Священним деревом вважалася і **тополя**. Рубання дозволялося тільки для жертвних вогнищ.

Повір'я українців про дерева

Поклонялися в давні часи і великому **горіхові**. Легенда свідчить, що Перун розлускував навесні два горішки. З одного чурів дощ (вода), з другого виривався вогонь (блискавка), від лущення – грим.

Про інших дерев я запам'ятав різні повір'я ще з юнацького віку. Це дерева, які ростуть у нас в горах, до яких гуцули ставилися дуже обережно, дуже делікатно.

Явір у горян використовувати як дрова суворо заборонено, бо це дерево походить від людини. На його листках не пекли коржі, бо це людська долоня з п'ятьма пальцями. Можна явір рубати, коли усихає.

Береза. За легендою, дівчина, яка не слухаючи застережень матері, ступила на нетривку кладку на річці, впала у воду, потонула, проросла деревом – березою.

Бук. Забороняється їсти з бука насіння, гуцули кажуть жир, бо воно викликає головний біль і галюцинації.

За кількістю народних переказів перше місце належить **осиці**, яка спочатку поміж дерев, створених Богом, нічим особливим не вирізнялась. Негативні ознаки у народних повір'ях осика отримала з часу Христового пришествя у світ. Властивості осики тремтіти навіть при найтихшій погоді змусили вважати її проклятим деревом, що завжди тремтить від страху. Варіантів пояснення цього явища є декілька, однак найбільш поширене в українців є повір'я, що ніби листя осики тремтить тому, що на ній повісився Іуда Іскаріот. Спершу він хотів повіситися на березі, але та з переляку побіліла і стала білокорою.

БУК

Проклятим деревом є і **рокита**, бо, за легендами, з її деревини виготовлені цвяхи для розп'яття Спасителя.

Особливе ставлення в українців до **бузини**. Палити її боялися, бо загине домашня птиця, а в піч ударить блискавка. Якщо понищити корені бузини – покорчить ноги і руки. Кажуть, якщо корчувати кущ, то можна зазнати великої

втрати або смерті, оскільки під ним знаходиться прихисток чорта.

Гуцули вважають, що не можна спилувати криве вузлувате дерево, яке шумно деренчить верхівкою. У такому дереві, кажуть, що живе щезник, який калічить лісорубів. Існує багато засторог, які оберігають дерева.

Наприклад:

– Не можна забирати сире дерево з лісу, бо воно живе. А це правда. Дерево рубають тільки взимку, або треба рубати тільки взимку, коли воно в перерві і спеціалісти доказують цю справу, а лісоруби та інші люди довідалися, що так справді і є.

– За живе дерево розгнівається лісовик і буде біда. Завжди лісничий дозволить взяти дерево на вогонь, але сухе.

БЕРЕЗА

– Не можна зривати до останнього плоди з дерев, потрібно залишити декілька птахам на поживу і для того, щоб воно родило в наступному році.

У горян є повір'я: якщо ударити в дерево черевиком із підковою, то дерево всохне. А ще – не можна садити біля хати ялицю, ялинку, тую, бо це принесе нещастя... Відвар із кедрових гілок давали пити вівцям, щоб відігнати від них нечисту силу. Олівець, виготовлений з дерева, був помічним у боротьбі з нечистю, бо мав силу виганяти з будинку злих духів і охороняти від чарів та обмов. У старовину, коли селяни працювали в лісі, вони залишали спати малих дітей під кущами ялівцю, вважаючи це місце безпечним від злих лісових духів. Також від людей чув, що гілка ялини під ліжком врятує від блискавки. Слід згадати і про гілочки верби, якими вночі на Святого Юрія і на Івана Купала відлякували відьом.

Багато надзвичайного і таємничого таїть у собі світ дерев. Культ дерев, шанування лісів колись жили в крові не лише в українців, і була б розумна справа відродити цей культ, бо в останній час люди б'ють збитки з лісів, хоч існують закони, лісничий кодекс, знаходять ці варвари різні методи їх обходити.

Пам'ятаю дуже добре, коли був школярем, фірма Совром в наших селах вирубала всі ліси і відвезла в Радянський Союз, але засадила всі ділянки, всі зруби, а тепер «демократи» вирубують, забирають грубе дерево, а тоненьке залишають у лісі, не роблять ніякого порядку в лісі. Лісничі мають щастя на автохтонних людей, котрі забирають тонке дерево на дрова і чистять вирубані ділянки.

Подав Юрій ЧИГА

Краса та сила народної пісні

«Пісне, моя ти сердечна дружино,
Серця відрадо в дні горя і сліз...»

Іван Франко: «Пісня і праця»

Народна легенда говорить про те, що якось Господь Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці – любов до господарювання, німці – дисципліну і порядок, росіяни – владність, поляки – здатність до торгівлі, італійці одержали хист до музики... Обдарувавши всіх, підвівся Господь Бог зі святого трону і раптом побачив у куточку дівчину. Вона була боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, на голові мала вінок із червоної калини.

– Хто ти? Чого плачеш? – запитав Господь.

– Я – Україна, а плачу, бо стогне моя земля від пролитої крові й пожеж. Брати мої на чужині, на чужій роботі, вороги знущуються з удів і сиріт, у своїй хаті немає правди й волі.

– Чого ж ти не підійшла до мене раніше? Я всі таланти роздав. Як же допомогти тобі?

Дівчина хотіла вже йти, та Господь Бог, піднявши правицю, зупинив її.

– Є в мене неоціненний дар, який уславить тебе на цілий світ. Це – пісня.

Узяла дівчина-Україна дарунок і міцно притиснула його до серця. Поклонилася низенько Всевишньому і з ясним обличчям і вірою понесла пісню в народ.

На Буковині українські села зберігають цінний душевний скарб – народну пісню.

Народна пісня пов'язана з реальною дійсністю, з життям людини. В українській народній пісні відзеркалюється душа народу.

Мудрі носії народної пісні – прості й талановиті люди, які під час різних нагод виплакували своє горе чи поділяли свою радість.

Поринаючи у милі роки дитинства, з любов'ю пригадую як я заслухувалася в дідусеві пісні.

Кожної головної події чи при якійсь сімейній зустрічі дідусь виконував прекрасні зворушливі пісні, які закарбувалися в моїй душі, у моїй пам'яті. Вони мені пригадують улюбленого дідуся, його сумні очі, коли пісня сумненька, ясний погляд, коли вона веселенька. Можу сказати, що дідусь прищепив у моїй душі любов до пісні, яка «...в невмираючій силі / В моєму серці яснє, живе» (І.Франко).

Вже кілька років я викладаю рідну мову в українському селі Балківці. Мені цікаво було заглянути у «скриню» з народними коштовностями і за допомогою моїх учнів знайти мудрих носіїв та записати давні народні пісні цього села.

Те, що мене вразило у народних піснях, окрім милозвучності, це сила простих слів, за допомогою яких виражається глибокий зміст. А це доказує, що мудрі носії втілили свій досвід, оспівали вже перевірені істини.

Подаю ряд пісень різного характеру, що хвилюють чи розвеселяють своїм змістом.

Наприклад, якщо уважно приглянемося до змісту цих пісень, цікаво бачити, що в них оспіваний кожний момент із життя молоді пари, тобто зустріч молодих, весілля, сімейне життя, важка жіноча доля.

Анка ШТЮБІАНУ

«Гой на горі, горі сіно-сіно, зацвело в'но біло,
Нагнівався мій миленький, ова що за діло.
А я тото сіно-сіно не буду косити,

А я мого миленького не буду просити.
А я тото сіно-сіно серпом перекою,
А я мого миленького жартом перепросю.
Ти, Анице білолице, не дай погубати,
Бери коня до стайночки, а мене до хати.
А дай мому коникови сінця зеленого,
А дай мені молодому личка рум'яного.
А я сінця не придбала, бо росиця була,
А личко не кохала, бо одна в мамки була.»

* * *

– Гай, мила, гай, уже си збирай,
Най не стоють коні у возі,
Бо плач тобі не допоможе,
Бо ти вже моя.

– Чекай, милий, си збираю,
Нехай з татком си прощаю,
Бо вже не буду.

– Та дякую же вам, татку,
Що зробили мені хатку,
Бо вже не буду.

– Гай, мила, гай, уже си збирай,
Най не стоють коні у возі,
Бо плач тобі не допоможе,
Бо ти вже моя.

– Чекай, милий, си збираю,
Нехай з мамков си прощаю,
Бо вже не буду.

– Та, дякую же вам, мамко,
Що зробили мені хатку
Бо вже не буду.

– Гай, мила, гай, уже си збирай,
Най не стоють коні у возі,
Бо плач тобі не допоможе,
Бо ти вже моя.

– Чекай, милий, си збираю,
Нехай з братом си прощаю,
Бо вже не буду.

– Та дякую тобі, брате,
Що пускав хлопців до хати,
Бо вже не будеш.

– Гай, мила, гай, уже си збирай,
Най не стоють коні у возі,
Бо плач тобі не допоможе,
Бо ти вже моя.

– Чекай, милий, си збираю,
Нехай з сестров си прощаю,
Бо вже не буду.

– Та дякую тобі, сестро,
Що зробила мені зестру,
Бо вже не буду.

– Гай, мила, гай, уже си збирай,
Най не стоють коні у возі,
Бо плач тобі не допоможе,
Бо ти вже моя.

– Чекай, милий, си збираю,
Нехай з хату си прощаю,
Бо вже не буду.

– Та дякую вам, пороги,
Що втерали хлопці ноги,
Бо вже не будуть.»

* * *

«А під мостом рибка з фостом,
Трава зелененька.
За доброго чоловіка –

(Продовження на 13 стор.)

Ансамбль «Козачок», с. Балківці, п. Сучава

(Початок на 12 стор.)

Жінка молоденька.
За доброго чоловіка, за доброго мужа
Цвіте личко, як яблучко,
Червоне, як ружа.
А під мостом рибка з фостом,
Трава пожовтіла.
За лихого чоловіка
Жінка помарніла.
За лихого чоловіка, за лихого раба,
За рік, за два дівчинонька
Зробилася баба.

* * *

Пусту мене, мій миленький, у вишневий садок,
Не зроблю я тобі шкоди ні один ягідок.
Лишень урву ружу квітку тай пустю
на воду:
Пливи, пливи, моя квітко, аж до мого роду.
А там моя рідна мати полотно білила
Та й там мою ружу квітку на воді
спіймила.
– Чи ти, доню, рік ліжєла, чи рік хворювала,
Що так твоя ружа квітка на воді зів'яла?
– Ні рік, мамко, не ліжєла, ні два хворювала,
Лишень мене, моя мамко, доля покарала.
– Як ти, доню, рік ліжєла, буде тобі лік,
А як доля покарала, вже пропав твій вік.

* * *

Захотів дідочок у суботу жениться.
Гей, сів думав-думав у суботу жениться.
Старої не хоче, молода не піде.
Гей, сів думав-думав молода не піде.
А як може піде, то не ляже спати.
Гей, сів думав-думав, то не ляже спати.
А як ляже спати, то не обернеться.
Гей, сів думав-думав, то не обернеться.
А як обернеться, то не поцілює.
Гей, сів думав-думав, то не поцілює.
А як поцілює, обернеться, плюне.
Гей, сів думав-думав, обернеться, плюне.
Захотів дідочок у суботу жениться.
Гей, сів думав-думав та не оженився.

* * *

Час додому час, не треба тут нас.
Іде мила з горівкою, за нев
хлопці чередою
Та й в цимбали б'ють.
Ой, ти, муже мій, утвори двері,
Бо йде твоя милесенька, та
ще п'янесенька,
Чи ти нею рад?
Ой, я тобою рад, ти мій виноград,
Лягай спати та проспися,
Рано встанеш поправишся,
Все буде гаразд.
Я рано встала та обмилася
Та й до Ісуса, Миколая помолилася.

НАША ГОРДІСТЬ ТА НАДІЯ

ДЕНІСА ГАРАСИМ'ЮК

Народилася в українському селі Него-стина (повіт Сучава) на Буковині. Це село стало відоме протягом років діяльністю своїх вірних талановитих синів, котрі захищають та поважають рідну мову, до-тримуються рідних звичаїв. Недаремно тут на почесному місці стоїть бюст Великого Кобзаря –Тараса Григоровича Шевченка.

Восьмирічну школу закінчила в рідному селі, де відзначається гарними резуль-татами у науці і поведінці. Після закінчення гімназії вступає до технічного коледжу ім. Лацку-Воде у Сереті, а нині учениця 9-го класу філологічного відділу.

Ще з початкової школи українська та румунська мови близькі до душі. Україн-ська мова як мова рідної матері, а румун-ська мова, як державна мова. Це мови, з якими зросла, за допомогою яких вислов-лює свої думки, виражає почуття та які вирішила удосконалювати у ліцеї.

Також улюбленим предметом стала й англійська мова, таємниці якої старається поступово розкрити.

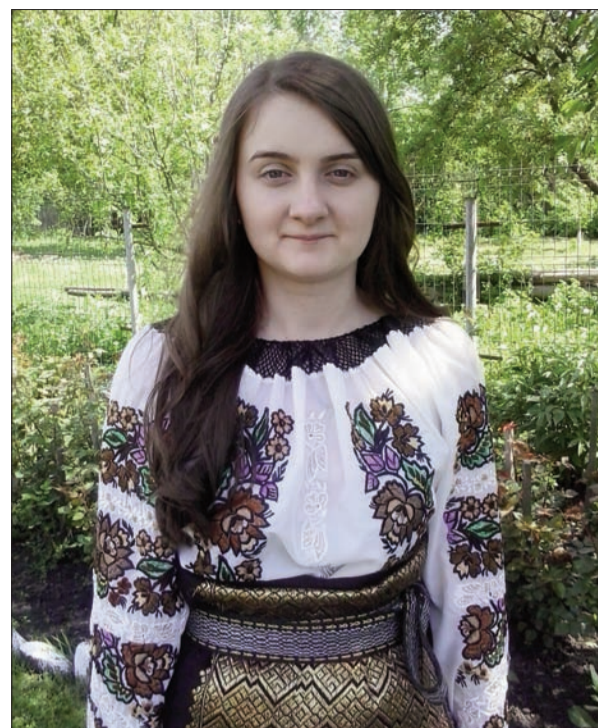
Рідну мову вважає найдорожчим скар-бом та продовжує вивчати під керівниц-твом викладачки Антонети Крайнічук.

У гімназії бере участь у різних подіях що відбуваються на українській мові й одержує нагороди.

Любов до науки, серйозність допомо-гають відзначитися у 8-му класі на олім-піаді з української мови, де отримує II-е

* * *

Мене мати породила –
Гуляю я та й гуляю.
Два городи наділила, гуляю.
Два городи обсапала,
Одну диню виростала, гуляю.
Пішла диню продавати,
Та не знала ціну дати.
Поки люди ціну дали,
То цигани диню вкрали.
Ви, цигани, добрі люди,
Та що ж мені дома буде?
Гой, прийшла я та й додому,
Гой, прийшла я та й до хати,
Та й не знала що сказати.
Кури хату замітають,
Хлопці у вікна зазирають.
У городі свині риють,
Коти у хаті миски миють.
Поки тісто замісила,
Свиня двері розкусила.
Поки двері залатала,

місце на повітовому та національному етапах.

У 9-му класі нагороджена дипломом другого ступеня на повітовому етапі, а на національному, – першого.

Такі гарні результати підбадьорують працювати ще більше на ниві рідної мови.

Улюблений твір із української літератури це балада «Тополя» Тараса Шевченка. Їй особисто здається зворушлива трагічна доля молодих закоханих.

Про себе каже, що у вільний час зай-мається читанням книг, яке вважає чарів-ним відкритим світом для мріяння, але й способом пізнання.

Мотто, за яким керується, це висловлю-вання відомого англійського письменника Уільяма Шекспіра – «Не залишай час про-минати даремно, використовуй кожна нагоду.»

Анка МАЙДАНЮК ШТЮБІАНУ

А дитина з печі впала.
Чи я в тебе не газдиня?
Повний город гарбузиння,
У городі квітки в'ються,
Надо мною хлопці б'ються.
Не бийтеся, нема чого,
Котра файна, ні до чого...

Життя українця прикрашає пісня. Де б не проживали українці, їх завжди єднала і єднає народна пісня. Народна пісня це наш зв'язок із минулим та майбутнім... «Пісня і праця – великі дві сили / Ними лиш зможу й для правнуків жить.» (І.Ф.)

П.С. Щиро дякую учням, які протягом років допомагали мені записувати народні пісні. Варто назвати їх імена – Найда Лоре-дана, Данелюк Ніколета, Рейкел Мар'яна, Вусатюк Аліна, Мандюк Міхаєла, Гораш Мар'яна, Шмігельський Серджіу, Гавриш Нарчіса, Рейкел Юліяна, Гоменюк Ралука, Гавриш Марінела, Кернічук Деніса, Бербе-ничук Нарчіса та Гапенку Олгуца.

Забавлянки

Куй, куй, чобіток,
Подай, бабо, молоток.
Не подаси молотка,
Не підкую чобітка,
Молоток срібленький,
Чобіток золотенький.

Ладунки, ладусі!
А де були?
У бабусі.
А що їли?
Кашку.
А що пили?
Бражку.
А що на закуску?
Хліб та капустку.

Сорока-ворона.
Діткам кашку варила.
На припічку сиділа.
Підіть, дітки, по водицю!
І цьому дам, і цьому дам,
А цьому не дам:

Він дров не рубав,
В хату не носив, печі не топив,
Води не носив, діжі не місив,
Каші не варив, хліба не ліпив,
В піч сажав, кашу доїдав.

Їде, їде пан, пан
На конику сам, сам,

А за паном хлоп, хлоп,
На конику скок, скок.
Гоп-чук, чук-чук-чук,
Кращий хлопчик, дівчур:
І волики напасе,
І водички принесе.

Сітка-вітка,
Дуб – дубки,
Поставали
Козаки.
Шабельки –
Брязь!
Вийди, князь!

Чуки-рики, півники, гайда,
Була собі дівчина-найда.
І хліб пекла, і часник товкла,
І сорочки латала,
І на хлопців моргала.
Ось така вона була.
Очі дівчинки манісіньки,
Яка ж бо ти гарнісінька:
За косою барвіночок
Ще й рука білісінька.

Котьо, котьо, котьоло,
Через море їхало,
Золото, срібло везло,
Подольночко, вставай,
Свого перстеня шукай.

Живопис на асфальті або стріт-арт

Зародилося воно ще в XIV столітті в Італії. Художники переїжджали від міста до міста, демонструючи всім релігійні зображення, виконувані на великих площах.

На сьогодні найвідомішими художниками в напрямі стріт-арт є Едгар Мюллер, Едуардо Ролер, Джуліан Бівер, Манфред Стадер, Курт Веннер.

Роботи 44-річного **Едгара Мюллера** з Німеччини часом сягають 400 метрів квадратних, що дорівнює площі баскетбольного майданчика. На створення одного 3D-шедевра йому потрібно в середньому 5 днів.

Найвідоміший вуличний 3D-художник — британець **Джуліан Бівер**. Вже 20 років він працює у жанрі стріт-арту. Його працями милуються на вулицях США, Великобританії, Франції, Бразилії та Росії.

Фотореалістичністю характеризуються картини аргентинського художника **Едуардо Ролера**. Художник не просто створює шедевр на асфальті, а намагається донести певну глибоку думку, привернути увагу до якоїсь проблеми.

Віра Оберемок

Туртлом краше

У мами-зайчихи було п'ятеро зайчат. Кожне з них мало своє ім'я. Перше – Білий Вусик, друге – Сіре Вушко, третє – Рожеве Очко, четверте – Мокрий Носик, а п'яте звалось Куций Хвостик. Коли мама приносила їм морквинку чи капустинку, діти раділи гостинцям і ділили все порівну між собою. А Куций Хвостик думав собі: «От шкода, що нас п'ятеро! Якби я був один, усі гостинці були б мої, і не треба було б їх ділити!»

Одного разу мама-зайчиха сказала зайченятам, що піде в село до приятельки і принесе їм смачненького хліба. Вони раділи й уявляли, як той хлібчик між собою ділитимуть. А Куций Хвостик думав так: «Побіжу я першим, зустріну маму і всю хлібину собі випрошу!».

Згодом побіг. Але далеко не забіг, бо лід на річці, через яку він біг, був уже ненадійний, весняний. І на самій середині зайчик провалився! Барахтається він у чорній ополонці, а вибратися не може.

– Ой, – заголосив Куций Хвостик. – доведеться мені, бідному, померти! Скоро на дно піду!

І став голосно плакати, кричати, але ніхто його не чув. А тим часом мама-зайчиха повернулася лісовою стежкою додому. Стала ділити між дітьми хлібину і тут помітила, що одного зайчика немає.

– Де наш Куций Хвостик? – спитала вона. Але ніхто не знав. Кинулася шукати і першою почула відчайдушний крик, що лунав від річки.

Кинулася туди й побачила там свого зайчика.

– Не плач! – гукнула йому. – Ось я вкину в ополонку довгого прута і ти вчепишся за нього і виберешся. – Але прутик зламався. І Куций Хвостик не зміг вибратися з ополонки.

– Шкода, матусю, що з тобою нема моїх братів! Може, з їх допомогою я б вибрався. – Мама-зайчиха побачила що справи кепські і покликала інших зайчат:

– А йдіть брата рятувати!

Білий Вусик схопив палицю, Сіре Вушко – відерце, Рожеве Очко – мотузку, Мокрий Носик дощечку. І якраз вчасно прибігли. Встигли врятувати брата. Додому привели, обігріли. Соромно було Куцому Хвостикі в очі мамі та братам дивитися. Признався він в усьому, вибачився перед ними за свою хитрість. А тоді сказав: «Як добре, що нас багато! Якби я був один, то загинув би!».

Кросворд

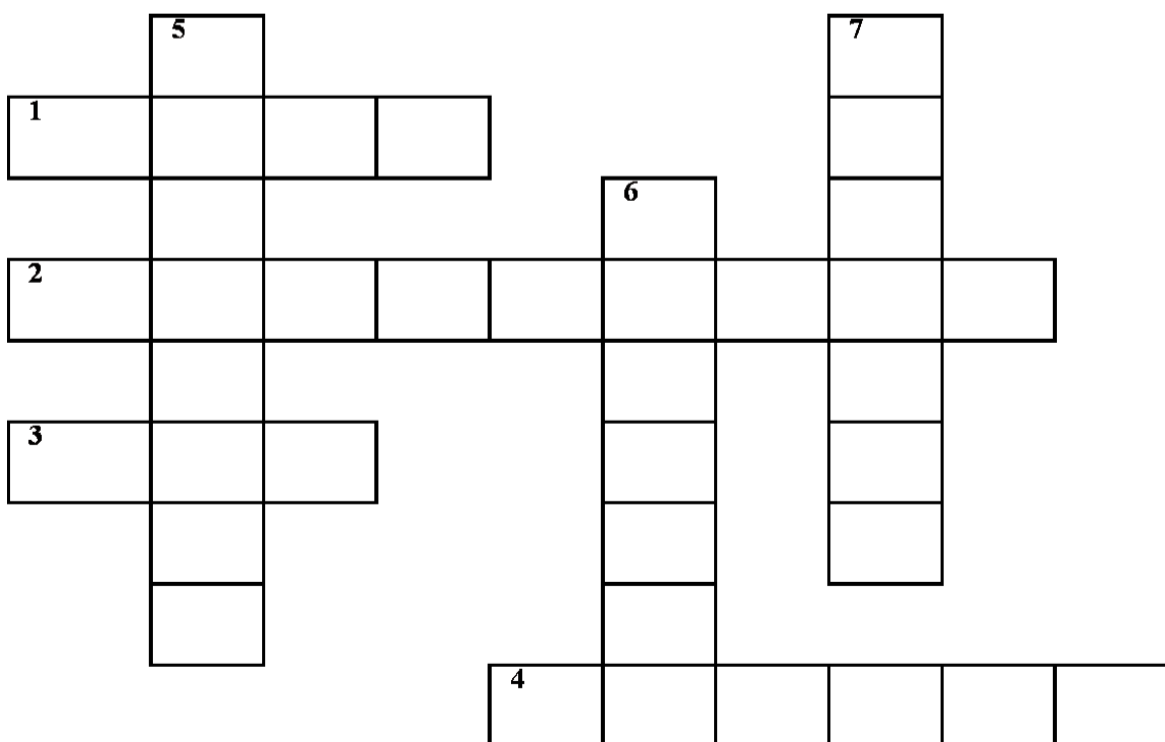
«Чи знаєте ви твори Великого Кобзаря?»

По горизонталі:

1. Неначе сонце засіяло,
Неначе все на світі стало

Моє... лани, гаї, сади!...
Чужі ягнята до (ит'ов)

2. Дивлюся, аж світає,
Край неба палає,

Соловейко в темнім гаї
сонце (єн'єр'єє)

3. Не називаю її раєм,
Тії хатиночки у (їєї)

4. Тече вода з-під явора
Яром на долину.
Пишається над водою
Червона (єнієєє)

По вертикалі:

5. На панщині пшеницю жала,
Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина (єт'єт'єт')

6. Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи (єт'єт'єт')

7. В лиху годину,
Якось недавно довелось
Тест «З якого вірша ці рядки?»

(єт'єт'єт')

ВІКЕНТІЙ НИКОЛАЙЧУК

1943-2014

багато видатних українців, а Вікентій Николайчук належав до цієї когорти. Можливо, його постать стала виднішою аж тоді, коли українці обрали його своїм депутатом до румунського Парламенту. Та він народився українцем і був ним, хоча був викладачем румунської мови, і не цурався рідного кореня. Як парламентарій Вікентій Николайчук віддано служив українській справі, маючи у законодавчому форумі сміливі виступи на користь української громади, головно у справі шкільництва рідною мовою. Ходив у народ, а не закривався у своєму кабінеті. Вже будучи пенсіонером, поїхав навчати дітей рідної мови аж у далеку Дунайську дельту, викладав українську мову і в одній з шкіл міста Радівці.

Багато сил віддавав есеїстиці, публіцистиці, науково-філологічним студіям про видатні постаті української культури, їх зв'язки з румунською культурою, спіробітничав у цій галузі з чернівецькими публікаціями, з сурівсь-

кими часописами. Свої статті, розвідки, парламентські виступи зібрав і надрукував у книзі під назвою «*Repere culturale și umane*».

Його перу належать статті про Тараса Шевченка, Івана Франка, Ольгу Кобилянську, Ізидора Воробкевича, Паїсія Величковського, Міхая Емінеску. Був головним редактором публікації «*Ексод*», органу товариства ім. Траяна Келаріу, (Мамчука), свого земляка.

На похороні Вікентія Николайчука у Радівцях було людно – рідня, односельці з рідних Дарманешт, бувші колеги і учні, знайомі, люди, які знали і поважали покійника. До узголів'я покійного Вікентія Николайчука було поставлено і вінок від Сучавської філії СУРУ. Були хвилюючі слова про того, кого проводжали в останню дорогу.

Хай буде йому земля пером та пухом і жива пам'ять про нього!

«УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК»

Лише на півроку пережив професор, публіцист, бувший український депутат Вікентій Николайчук своє 70-річчя. У листопаді минулого року святкували його поважний вік, а тепер, у травні, пишемо про сумну звістку – Вікентія Николайчука не стало...

Побожні люди кажуть, що живемо стільки, скільки присудив нам Господь. Та за останні десятиріччя Всевишній забрав до себе передчасно аж занадто

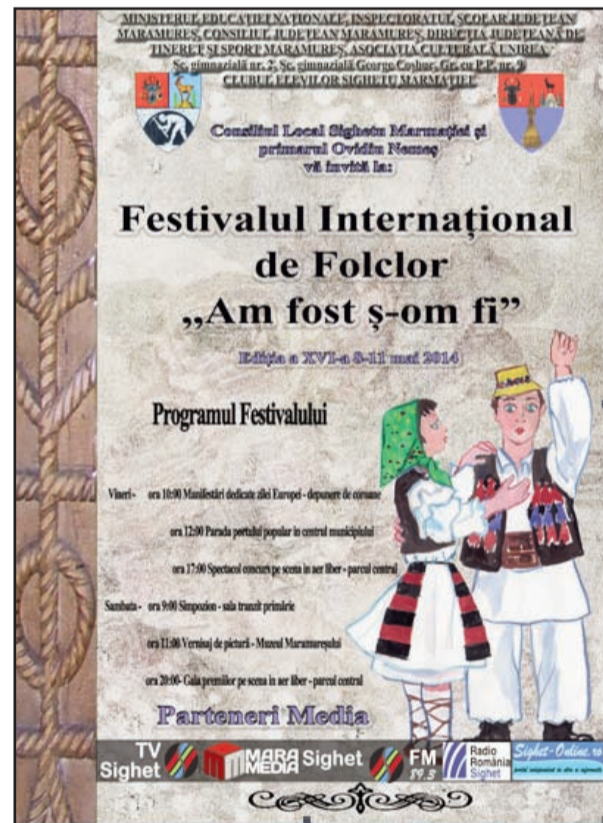
«Ми були й будемо!»

З нагоди «Дня Незалежності», Визволення та Європи міська рада і мерія Сигету Мармацієй, що в Мараморощині, організували ряд заходів біля Пам'ятника Румунському Солдату. Після молитви на пам'ять Героям Нації та покладання квітів був відкритий XVI-ий Міжнародний Фестиваль дитячого фольклору «МИ БУЛИ Й БУДЕМО!», організований Дитячим клубом міста Сигім.

Протягом трьох днів діяли: Ательє артистичної творчості дошкільнят при дитячому садочку № 9, Ательє народної творчості гімназійної школи «Джордже Кожбук», Парад народних

костюмів, спектакль-конкурс пісні і народного танцю, Міжнародний симпозиум фольклору для дітей, виставка рисування 250-ти дітей з 5-ти країн в Марамороському музеї спектаклі в місцевосцях Ваду Ізей, Калінештях і Гала лавреатів. Брала участь колективи з Польщі, Чехії, Словаччини, Болгарії, Сербії, Чорногорії, Туреччини, Італії та України. В тому числі виступали і артистичні колективи з повітів Тульча, Ковасна, Арад, Саму Маре, Олт, Селаж і Марамуреш. Фестиваль пройшов на високому рівні.

Павло РОМАНЮК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România